

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea Listei limbilor orientale ori rar folosite pentru autorizarea interpreților și/sau traducătorilor

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Proiectul Hotărîrii Guvernului privind aprobarea Listei limbilor orientale ori rar folosite pentru autorizarea interpreților și/sau traducătorilor a fost elaborat de către Ministerul Justiției în vederea executării prevederilor art.5 alin. (2) al Legii nr. 264 din 11 decembrie 2008 privind autorizarea și plata interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești (în continuare Legea nr. 264 din 11 decembrie 2008), precum și în contextul realizării unuia din obiectivele Programului de activitate al Guvernului „Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare” pentru anii 2011-2014 „Modernizarea statutului unor profesii juridice și conexe sistemului judiciar, precum experții judiciari, administratorii și lichidatorii judiciari, traducătorii și interpreții autorizați.”

Menționăm că, la moment, activitatea traducătorilor și interpreților din Republica Moldova este reglementată prin Legea nr. 264 din 11 decembrie 2008, precum și prin Regulamentul privind organizarea activității interpreților și traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 459 din 5 august 2009 (în continuare – Regulamentul). În temeiul reglementărilor actuale, profesia de traducător și/sau interpret autorizat este una din profesiile conexe sistemului justiției, rolul căreia este de a contribui la îndeplinirea justiției, asigurarea accesului la justiție pentru toți cetățenii, oferirea serviciilor calitative instanțelor judecătorești, instituțiilor de stat și organelor de drept.

Astfel, potrivit art. 5 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 264 din 11 decembrie 2008 *dreptul de a exercita activitatea de interpret și/sau traducător pentru organele prevăzute la art.1 alin.(1) îl are persoana care posedă diplomă de licență ori echivalentă din care rezultă specializarea în limba sau limbile străine pentru care solicită autorizarea*, iar conform art.5 alin. (2) al aceleiași legi *prevederea alin.(1) lit.a) nu este obligatorie în cazul interpreților și traducătorilor din sau în una din limbile orientale ori rar folosite (japoneză, chineză, turcă, arabă etc.), precum și interpreților semnelor celor surzi, muți ori surdomuți*. Cu referire la această situație, suntem de părere că în cazul dat, dispozițiile invocate lasă loc de interpretare, întrucât în Republica Moldova nu există o categorisire oficială a limbilor menționate la art. 18 și 20 al Legii nr. 264 din 11 decembrie 2008 și anume, în *limbile minorităților naționale*

care domiciliază pe teritoriul Republicii Moldova, limbi de circulație internațională și limbi orientale sau rar folosite, acestea din urmă bucurându-se doar de o exemplificare succintă în textul actual al legii menționate. În acest sens, proiectul prevede stabilirea categoriilor de limbi specificate în textul legii și a listei de limbi care fac parte din categoriile menționate.

Proiectul menționat are drept scop instituirea cadrului normativ privind identificarea și enumerarea expresă a limbilor orientale ori rar folosite, pentru a exclude interpretări legislative sau situații incerte în deciziile Comisiei de atestare și disciplină a traducătorilor și/sau interpreților.

Prin promovarea și ulterioara implementare a prevederilor prezentului proiect **se propune atingerea următoarelor obiective:**

- fortificarea cadrului legal în domeniul funcționării și organizării activității interpreților și traducătorilor din/în limbile orientale ori rar folosite, antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești;
- asigurarea respectării drepturilor persoanelor vorbitori ai limbilor orientale ori rar folosite în procesul înfăptuirii justiției prin simplificarea procedurii de eliberare a autorizațiilor, interpreților și traducătorii din sau în una din aceste limbi;
- crearea unui mecanism separat cu privire la modul de obținere a autorizației de către interpreții și traducătorii din sau în una din limbile orientale ori rar folosite, antrenați de instituțiile și liberii profesioniști indicați în Legea nr. 264 din 11 decembrie 2008 care, prin excepție de la art. 5 alin. (1) lit.a) a legii respective, nu posedă diplomă de licență sau de masterat ori un act echivalent din care să rezulte specializarea în limba ori în limbile străine pentru care se solicită autorizarea sau diplomă de licență sau de masterat ori un act echivalent în drept din care să rezulte abilitați de predare în limba străină pentru care solicită autorizarea, precum și de către interpreții semnelor celor surzi, muți ori surdomuți.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Listei limbilor orientale ori rar folosite pentru autorizarea interpreților și/sau traducătorilor în anexă ca element nou, conține 48 de limbi străine. Selectarea acestora a fost condiționată de mai mulți factori, printre care:

- existența specialiștilor în Republica Moldova care posedă cunoștințe necesare pentru a evalua candidații ce solicită autorizarea;
- prezența reprezentanțelor diplomatice ale altor țări pe teritoriul Republicii Moldova;
- necesitățile cetățenilor rezultate din diverse acorduri internaționale bilaterale;
- vectorul european al Republicii Moldova și tendința liberalizării circulației libere a cetățenilor Republicii Moldova sau a persoanelor din alte state.

Totodată, prezentul proiect prevede că Ministerul Justiției se împuternicește cu dreptul de a modifica și completa ulterior lista limbilor orientale ori rar folosite pentru autorizarea interpreților și/sau traducătorilor antrenați de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, de organele procuraturii, organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, de notari, avocați și de executorii judecătorești.

Fundamentarea economico-financiară

Promovarea *proiectului Hotărîrii Guvernului privind aprobarea Listei limbilor orientale ori rar folosite pentru autorizarea interpreților și/sau traducătorilor* nu necesită cheltuieli din bugetul de stat.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare

Drept urmare a adoptării prezentului *proiect* nu va fi necesară modificarea și completarea altor acte normative.

Avizarea și consultarea proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, *proiectul Hotărîrii* a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Viceministru

Eduard SERBENCO